

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre . . . . . 10 — kr.
Felére . . . . . 5 — " "
Negyedére . . . . . 2 — " "
Egy órára . . . . . 1 — " "

Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHANYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:

Egy hasznos petit sorost 5 kr. Nagyobb hirdetéseknek a "Debreczen" iratoknak a szerinti jutányos aron vetetnek fel. Helyzetük minden külön bejegyzésért 30 kr.

Az ipartestület.

Debreczen, nov. 16.

(k.) Mint tegnapi lapunkban részletesen megírtuk, immár megalakult városunkban is az ipartestület, amely hivatva van, hogy önkormányzatot adjon Debreczen sz. kir. város 1500 polgárának s rendelkező hatalmat legalább ugyanannyi munkás felül s emellett megnyerte ez az 1500 iparos polgár a jogot, hogy az állami szállításokban részt vegyen, a versenyeknek tagja és sok esetben — reméljük — győztese legyen s ezzel városunk vagyonának polgárságunk erősödésének alapját újból megvesse.

Mert nem elég az, megszerezni a vagyont, nem elég a régi rendszer szerint nevelni azt a mai világban, hanem hogy meg is tartsa azt tulajdonosa, ahhoz az új korszakhoz illő új rendszer, modern gazdálkodás szükséges. A mai világban minden nagy arányokban mozog, a tömeg az, ami hat, a tömörülés, ami megvéd a tömeg támadása ellen. Tömörülés észszerűen pedig csak úgy képzelhető, ha az törvényes alapon áll s a törvényre támaszkodik működésében, mert csak így részesülhet a törvény oltalmában és segédelmében. A törvény az iparosok tömörülési eszközéül, közigazgatásának szervéül az ipartestületet jelölte meg s ugyanazt és csakis azt egyszersmind

törvényes védelemben és segedelemben részesítette, mikor kimondta, hogy állami és katonai szállításoknál, — már pedig ez a két munkaadó igényli a legnagyobb munka-kontingenst minden iparágból — csakis olyan iparosok versenyezhetnek, akik valamely ipartestületnek tagjai. Tette pedig ezt az állam nem azért, hogy ekként belekényszerítse a saját maga alkotta intézménybe az iparosokat, hanem azért, mert megvolt arról győződve, hogy az ipartestület mindenütt olyan konszolidációját létesíti az iparosoknak, hogy azoknak, mint jutalomra érdemes hivatásukat mellőn betöltő munkásoknak meg legyen a kelő terük is arra, hogy érvényesüljenek.

Olyan dolog ez épen, mint a virilis intézményben a honaratoroknak két szeresen számított adózási cenzusa: ha képesít a vagyon arra, hogy a közügyekben valaki vezető szerepet vigyen, kétszeresen képesít, ha értelmi erőbővellettel van párosulva, mindazoknak tehát, a kik értelmi erejükkel fogva kitűnnek a közösség tagjai közül, az az értelmi erő vagyoni erejükhöz egyenlő mértékben hozzászámítatik.

Ugyanígy van az ipartestületté tömörült s a nélkül szétszórt iparosok ereje közt levő különbséggel is. A ki képesítette magát az önkormányzatra is az ipari képesítés mellett az megérdemli, hogy előnyben részesüljön. Ez az

alapja annak a nagy különbségnek, mely az ipartestülettel bíró és nem bíró városok iparosai között működési kör tekintetében van.

Hogy ez aztán azt a jogát egyik iparososztálynak sem alterálja, hogy meghatározott célokra magának társaságba gyűlve vagyont teremtsen és kezeljen, ez annyira világos, hogy most, a debreczeni ipartestületnek immár megalakulása után szót nem vesztegetünk.

BELFÖLD.

A delegációk munkája. A ma összeülő delegációk munkáját a kiegyezési provizórium parlamenti tárgyalásához képest fogják berendezni. Ez úgy értendő, hogy amíg a kiegyezési provizórium tárgyalása folyik a Reichsrathban, addig a delegációk csak a bizottságokban dolgoznak. A nyilvános ülésekre csak akkor kerül a sor, ha a Reichsrath megszavazza a provizóriumot, a mi decz. első napjára várható.

Goluchovszki külügyi expozéját az eddigi szokás szerint ezuttal is a magyar delegációban fogja elmondani, amely — mint értesülünk — bizalmat fog szavazni a külügyminiszternek a német császár látogatása miatt.

Az osztrák delegációban a csehek a hadsereg nyelve és szállítási ügyei miatt fognak fölszólalni.

Ma és holnap már az összes delegátusok, Bécsbe utaztak. Szapáry gr. a leendő elnök is csak este ment fel Bécsbe, miután tegnap d. u. még Bánffyval konferált a delegációk

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Egy titkos rendőr kalandjai.

Angol történet.

— Ah, itt van ön, Beresford, mondotta a főnököm, Cassett rendőrhadnagy, amint egy reggel a hivatali szobájába léptem — Nezzén csak ide, itt van valami, a mi nyilván magának szól. Mit mond hozzá?

E szavakkal egy összegyűrt, durva sárgás papirdarabot adott át, amelyen piszkos ujak felismerhetetlen lenyomatái voltak láthatók. Rajta látszólag szénrel vagy elszesített facskával e szavak voltak írva:

»Beresford Vilms dedektivnek, Scotland Yard. Nem feledkeztem meg önről kedves barátom. Három hónap múlva ki van az időm és akkor.«

Közvetlen a'atta kezdetleges rajzzal egy halló volt pingálva, a mely semmi kétséget sem hagyott fenn a kimondatlan szavak értelméről. Alul, jobbról a Johnson név volt odafirkantva.

Egy ideig figyelmesen tanulmányoztam a czédulát s aztán kérdően tekintettem fel a főnökömré.

— Amint mondják, eg vénasszony hagyta itt titkon, egy óra előtt. Nem emlékszik valami ilyen névre?

— Johnson! Johnson! dörmögtem még

mindig homályba tapogatózva. — Nem éppen szokatlan név. Nem, valóban nem tudom elképzelni.

De alig mondtam ki e szavakat, emlékező tehetségem hirtelen mintegy villámtól felderült. Nemcsak a név, hanem az egyéniség, valamint a közelebbi körülmények, a melyek az emberrel összekötésbe hoztak, újra élénken a lelkem elé léptek. Johnson Henriknek, a félelmetes hamis pénzverőnek kellett lenni! Megfoghatatlan, hogy általában el tudtam őt felejteni, bár éppen most erősen el voltam foglalva egy rendkívül bonyolult pénzhamisítási ügygyel. Mert nagyon is volt okom rá azt a gonosztevőt emlékezetemben tartani.

Most eszembe jutott az a jelenet is, a mely elfogatásakor lejátszódott. Kényes dolog volt, egy ily gonosztevővel végezni, mert Johnson, mint vad, vakmerő fickó volt ismeretes.

Miután végre sikerült a nyomára jutnom, tört vetettem neki, hogy elfoghassam. Üzentem neki, mintha valamelyik cinkostarsa volnék, jöjjön el este egy rossz hírű c'apszékbe. El is jött s még most is látam a rémítő kifejezést az arcán, a mikor látta, hogy kelepczébe került.

Védte magát mint egy oroszlan, tombolt, dühöngött s rajtam kívül három rendőr segítségére volt szükség, hogy legyűrhessek. Mikor végre megkötözve a földön feküdt, könyörögve kért, kagyjam őt még egy vagy két hétig szabadon.

Ünnepiesen esküdött, hogy ez idő eltelével önként fog jelentkezni, csak éppen most ne fogjam el, mert a neje halálán van és nincs senki a világon, a ki gondját viselné.

Mindez igaz lehetett, de nem volt szabad itt saját érzelmeimnek engedni s teljesíteni kellett kötelességemet. Komoran és daczosan állott később Johnson a törvényszék előtt és mikor tanuvallomását elmondtam ellene, az egész idő alatt olyan mereven nézett rám, hogy mindenkinek felűnt. Sötét szemei a haragos gyűlölet kifejezésével pihentek rajtam. Három évi fegyházat kapott.

Amint az elnök az ítéletet kihirdette, a Johnson arcán egyetlen egy izom sem rándult meg. Egész érzéktelennek látszott saját sorsa iránt.

Akkor aztán váratlanul gyors mozdulattal felém fordult s a legborzasztóbb eskül esküde, hogy meg fogja bszulni magát rajtam, mihelyt büntetését kiállotta. Egy más hozzá hasonló embernél fel sem vettem volna az ilyen fenyegetést, Johnson Henrik azonban egészen olyan embernek látszott, aki be is váltja a szavát. Azért akkor feltettem magamban, hogy résen leszek, mihelyt kiszabadul a börtönből. De száz más bűnügyi eset, melyek azóta figyelmemet igénybe vették, kitörölto lassanként emlékezetemből ezt az esetet.

Körülbeüll egy hét múlva késő este tértem haza s alio száz lépésre a lakásomtól, halk nyöszörgés ütötte meg fülemet egy elhagyott sötét melléktűzaból: Amint oda mentem

munkarendjere nézve. A delegációk tárgyalása bár más években sem kelt föl semmi várakozást, ez évben teljesen szintelen lesz. Mindenki megvan róla győződve, hogy a két államra nézve fontos kérdések nem ott nyernek elintéztet. — A politikai világ az osztrák képviselőház tárgyalásai elé néz nagy érdeklődéssel és ha ott az ügyek bonyolódnak, akkor a magyar képviselőház tárgyalásai lesznek döntő jelentőségűek a monarchia két államának viszonyaira nézve. A delegációk tárgyalása 16-an kezdődik és valószínűleg két hét alatt véget is ér, feltéve, hogy egyáltalán szükség lesz a delegációk tárgyalásának befejezésére. (Mert amennyiben a magyar törvényhozásnak önállóan kell intézkedni közjogi kérdésekben, úgy a delegációk tárgyalásaira többé semmi szükség nincs, sőt a delegációktól többé nem is tárgyalhatunk.) Lehetséges tehát, hogy november második felében a delegátus urak ismét visszajönnek Budapestre, a nélkül, hogy Bécsben valamit végeztek volna. A delegáció kötelessége egyelőre az, hogy nesztelenül viselje magát a császárvárosban, hogy jelenléte föl ne tünjenek. A közös budget a szokásos emelkedést fogja mutatni. Vagyis évről-évre 4-4 millióval folyton emelkedik, tekintet nélkül inasgre és az ország más szomorú gazdasági viszonyaira. A budgetprogresszió már elve lett a közös miniszter uraknak és a delegációnak. Ettől eltérni már nem is lehet. Természetes, hogy a kormánypart ezért fenyes demonstrációt rendez Goluchovszkinak, úgy mint ezt megtette minden eddigi miniszterrel szemben. Okul egyebbiránt a német császár budapesti látogatása fog szolgálni. Goluchovszki külügyi ekszpozéját a magyar delegációban fogja elmondani. Az ekszpozé a német császár látogatásán kívül Ferencz József király szentpétervári látogatásával is foglalkozik és világgosságot vet azok közé a temérdek politikai kombinációk közé, a melyek a harmas-szövetségről nap-nap után újra kelnek. A monzai utjáról hazatért külügyminiszter nyilatkozatait elég érdeklődéssel várják.

A politikai helyzet. Bécsből vett értesülések szerint a provizóriumnak Ausztriában való keresztülvitele ma már ultimátumhoz van kötve. E szerint Badeni köteles a provizóriumot november 20-ikáig a bécsi Reichsrathban keresztülvinni, a mennyiben ez be nem következik, a magyar képviselőházban azonnal előterjesztetnek a szükséges törvényjavaslatok. Ezek a javaslatok tulajdonképp egy újabb rejtett provizóriumot kepeznek és azt célozzák,

hogy egy egy évre azon esetre is meghosszabbítottassanak a 67-iki törvények, ha azok Ausztriában nem alkotmányos uton maradnak érvényben, sőt ha Ausztriában alkotmányosság egyáltalán nem léteznék. Ezen javaslatoknak a magyar képviselőházban való keresztülvitelt ellenzéki körökben egyszerűen kizártnak tartják.

Bartha Miklós programbeszédje

Gyulan a függetlenségi polgárság lelkes ovációi közt mondotta el tegnap délután Bartha Miklós programbeszédét. Bartha Miklós, Szederkényi Nándor, Varady Károly dr., Asbóth József és Tiszti Lajos társaságában érkezett Csabára, ahol Kovács partelnök a függetlenségi erelmű polgárság nevében lelkes szavakkal üdvözölte. Gyulan Szikes András fogadta, Bartha a vele együtt érkezett elvtársak kíséretében a Gándócs-népkerti pavilonba hajtatott, ahol mintegy kétezer főnyi közönség várta a még korábbi ötlete idejéről rendkívüli népszerű képviselőjelöltet. Midőn Bartha a gyűlés színhelyén megjelent, perczekig tartó lelkes éljenzessel fogadták. Az éljenzés csillapodtával Bartha nagyobb szabású beszédben fejtette ki aktuális politikai kérdésekkel szemben elfoglalt álláspontját. Beszédje közben is gyakran zugett fel az éljenzés. Első sorban a kiegészítés kérdéseivel foglalkozott. Nagy lelkesedéssel fogadták ama fejtegetéseit, melyekkel a legújabb eseményekből a függetlenségi eszme Közeli diadalát jósolta. Nagy tetszéssel fogadták beszédének ama részét is, melyben nagy melegséggel és nemes formában parentálta el volt politikai ellenfelet, Terenyi Lajost a gyulai kerület elhunyt képviselőjét. Bartha Miklós után a Kossuth párt részéről a kerületbe leutazott Barabás Béla orsz. képviselő beszélt. Bartha Miklóst a függetlenségi Kossuth-párt részéről lelkes beszédben ajánlotta a választópolgárságnak. Elérkezett — úgymond — az ideje annak, hogy a függetlenségi tabor újra egyesüljön, mert a szakszövetséggel a közös ügyezéssel megvalósulását kezdzik várják. Már beestelődött midőn Szederkényi Nándor jelent meg a szónoki emelvényen s rövid beszéddel buzdította a választópolgárokat a függetlenségi zászló melletti lankadatlan kitartásra. Este nagy lakoma volt az újvárosi körben.

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. Bécsből jelentik munkatársunk: Az uje-ehék vezere Kramarz

képviselőházi alelnök behatóan tárgyalta Steinwender dr.-ral, a néppárt elnökével, akit rá akar bírni, hogy a németek és csehek együtt tanácskozzanak a nyelvkérdés dolgában. Ha a német és cseh képviselők maguk közt megegyeznek, akkor újra rend lenne Ausztriában, mert a nyelvkérdés az oka az obstrukciónak. Az osztrák delegációban, mint bécsi tudósítónk jelenti, a hadügyi exposé tárgyalása nem fog oly simán folyni, miután egyrészt a csehek a hadsereghez vonatkozó nyelvkérdés, az antiszmiták pedig a hadsereg részére történt szállítások ügyében ölesebb rekriminációkkal fognak előállani.

A mi a parlamenti helyzetet illeti, beavatott körökben hírik, hogy Badeni és a többség közt a viszony ismét megszilárdult. Remélik, hogy a két lengyel ellenzéki frakció, mely a miniszterek vad alá helyezési indítványának sorsát is eldöntötte, most vegképp a többséghez fog csatlakozni, mely ezzel 9 szavazatot nyerne. A tárgyalások erre nézve intenzíve folynak.

A parlamenti tárgyalásokat illetőleg hírik, hogy az inasgrekőről szóló javaslatokat 3 ülésen, a czukoradóra vonatkozó rendelkezések miatt betérjesztett újabb vad alá helyezési indítványokat ugyancsak két ülésen el fogják intézni. Ez utóbbiaknak kétségtelenül ugyanoly sorsuk lesz, mint az előbbieknak, vagyis a Ház napirendre fog térni felettük. A vita semmi esetre sem lesz nagy.

A költségvetési bizottság azalatt a kiegyezési provizóriumot fogja tárgyalni és remélik, hogy a Ház már a jövő hét elején a bizottság jelentéseit fogja tárgyalni, a mire nézve ismét éjjeli ülések tartása fog szükségesé válni. E tekintetben új indítvány előterjesztése nem szükséges, miután Javorszkyknak erre nézve már elfogadott indítványa gondolkodik arról. A bizottság a biztos sikert remél és valószínűnek tartja, hogy a kiegyezési javaslat a jövő hó elején már az Urak hazában is keresztül megy, annál is inkább, mert a magyar kormány, ha ez be nem következik, erre az esetre, már előre elkészített intézkedéseinek végrehajtásával fenyegetődzik.

A nappali üléseken Dipaulinak nyelvenleti indítványait fogják tárgyalni, a melyek iránt Badeni kormánya nagy rokonszenvet tanusit.

Ami az első alelnöki állást illeti, most a centrum egy tagját, Treuinfels apát képviselőt kezdik emlegetni.

Dr. Pacak lapja tudni véli, hogy a cseh

egy lámpa halvány fényénél egy kis rongyos alakot pillantottam meg, aki egy sarokban a kövön gubbaszkodott.

— Mi bajod, kis lány? kérdeztem tőle az a lát megfogva, hogy jobban az arcába nezhessenek.

Mily nyomorultan és sápadtan nézett ki a gyermek, oh és szegényesen volt öltözködve Göresös zokogás reszkettette meg időről-időre gyöngye alakját, míg szemei folyvást a földre voltak szegezve.

— Hogy hívnak? kérdeztem aztán hozzá hajolva.

— Báránykám, felelte a gyermek, most hirtelen egy félenk, csaknem remült pillantást vetve rám.

— Hogy mondd?

— Báránykám, ismételte a gyermek, mintha ez a legközönségesebb név volna a világon.

— De hát nincs más neved?

— Nem ténstur, meghalté desanyám, mindig így hívott.

— Hat hol lakol?

A kis leány szomoruan rázta a fejét.

— Nincs lakásod? kérdeztem tőle.

— Nincs ténstur, mondta habozva és most először vetette rám a gyermek szemeit. Minden más kérdésemre azonban semmi vagy ki nem elégítő feleletet kaptam.

— Ugy hát jer velem! mondottam gyors elhatározással, kézen fogván az elveszett Báránykát.

Bámulatomra most a legcsekélyebb ellen-

vetést sem tette, hanem nyugodtan jött velem. Hazavittem a lakásomra és elbeszéltem a feleségemnek, hol és hogy találtam.

— Báránykám, mintegy hat éves csinos lányka volt s egész valója azt a benyomást tette, hogy nem a legalacsonyabb neosztályból ered. A kis névtelen — magam sem tudom, hogy miért — tüstént rendkívüli érdeklődést keltett bennem.

Az én jölelkű feleségem amint meglátta a gyermeket, az ölébe kapta, kivitte a konyhába megfürösztötte, felöltöztette, enni-inni adott neki és azonnal lefektette. Másnap reggel a rendőrségre akartam vinni a gyermeket, a feleségem azonban hallani sem akart róla. Ugy látszott, hogy már anyai szívébe zárta a báránykát.

— Hagyd nálunk, Vilmos, kért, mikor kifogásokat tettem. — Sajnálom a szegénykét már most elbocsátani. A mi gyermekeinknek javára válik a társasága s a kicsike is gyorsan feléledt öztük. Egy szájjal több vagy kevesebb, nem sokat nyom a latban, miután hála Istennek csak megélünk.

És így ott tartotta őt a jó asszony. Egyik nemrég elhalt leánykánk után Marinak neveztük a gyermeket, csakhamar úgy tekintettük, mintha egészen a családhoz tartoznék. S mindent megtettem, hogy az apját kipuhatóljam, ha még életben van, de hasztalan. Az egyetlen nyom, amely a gyermek kiletének megállapítására vezethetett, sajátjóságos módon jutott a kezünkbe.

A nőm a kicsike ruhazsékében egy

piszkos gyapjupapdát talált, amelyet az mint valami kincset rejtgetett, noha semmi okát sem tudta adni, hogy jutott annak a birtokába. Mikor a lapdát megtapogattam, valami kemény tárgyat éreztem benne. Gondosan szelűtettem a lapdát, ime egy kisre szelűpítő, szivalaku arany medalliont pillantottam meg benne. Barnas hajfűrt volt benne, más semmi.

Vettem az értéktelen ékszer és óraüzemre erősítettem, hogy kéznél legyen, ha további kutatásaimnál szükségem lesz rá.

Igy tett el fel esztendő. Ekkor éppen egy Cooper nevű kollégámnak egy rendkívül vakmerő ékszerlopás tetteseit kutattam. Napközben sokszor összejöttünk, mert jegyzeteinket ki kellett cserélnünk, új tervekkel készítenünk a további eljárásra.

Egy délután táviratot kaptam tőle, a melyben kért, hogy aznap este 7 órakor találkozzunk egy kitézőt helyen, mert fontos felfedezést tett.

Nagyon megörülve ennek, feltettem magamban, hogy pontosan ott leszek. Mikor a légyott helyére értem, láttam, hogy elsőnek érkeztem.

A ház második emeletén nyitva volt a lépcsőház legközelebb eső szoba ajtója. Benéztem és láttam, hogy csak egy asztal és egy pár szék van benne s egyetlen egy gyertya világította meg.

Valószínűleg szándékosan választotta Cooper ezt a magános szobát találkozó helyül. Mindenesetre jobbnak tartotta várakozni, mint

tartománygyűlés ezidén hosszabb tartamu lesz, mint valaha volt és fontos határozatokat fog hozni. Azzal függ ez össze, hogy a nyelvredelekek kérdésének szabályozása itt fog megtörténni, a mint azt különben már igen régen jeleztük.

Uj terhek.

Debreczen, nov. 16.

(b.) Ez a hét, meg a következő nagyon fogja érdekelni az adófizetők zsebeit. A hatvanhetes alkotmány kiadásgyártó találmánya a delegációk e héten kezdik meg tanácskozásaikat és nem volt még arra eset, hogy zsebünknek öröme telt volna benne. Ahány milliót kisajtott már a magyarból ez a nagy évágyu intézmény, azzal a sok-sok pénzzel mennyivel lehetett volna csökkenteni az ország gondját!

Szinte vigasztalan a delegációk működésének eredménye. Nyüzörög ugyan minden alkalomkor az érdemes testület, mikor újabb és újabb kiadók meg szavazásának szükségességét találják eleje és mellét verdesve esküdöznek, hogy — mindennek lévén határa — ennél többet többször meg nem szavaz, — de az eredmény egyre csak ugyanegy: a költségeket meg a járólja és az államterheket sokasítja.

Most sem várhatunk egyebet. Szép szavakból gyártott kenőcsés mellett ugyan és kellő adagokban, de mégis bemutatják a többszükséglet receptjét és a tudós delegátus urak fejszéval bár es fontoskodó arcuzattal megfogják szavazni annak elkészítetését.

Kitalálni mindig kitalálják a jelszót, a schlagwort-ot, melynek hatása alatt követelni mernek. Egyszer «uj fegyver» a jelszó és a jámbor delegátusok e közös hadügyminiszter ijesztgető legendáira menten állig vértetéz Roland-oknak képzelik magukat s mintha kezükben volna a csodás szerszám, melylyel egy világot puskázhatnak le, rajongva dobatták ki rá a milliókat.

Más alkalommal a nagyhatalmi állás kipecézett alakjáról festenek csabos tündérképeket és a delegátusok nyomban állig begombokozott diplomatáknak képzelik magukat s rettegetes komoly, titkolódzó ábrázattal intenek igent a százszorszézekre elfecsérlésére.

És ez mindig így megyen. Így volt, amióta a delegációk megszülettek és így leszén,

míg el nem hantolják őket jobb idők eseményei.

Ez időnyre is megvan a szépen hangzó jelszó. A hadügyi költségvetés — így szól a dal — megkezdi némely régóta óhajtott újításnak megvalósítását.

Nos magyarom, mit szólasz hozzá? Örvendesz ugye? Milyen kedves ember az a közös hadügyminiszter! Rég óhajtott újítások megvalósításába kezd! Nem halod? Kell-e több? Istenem, de boldog a magyar, hogy végre rég óhajtott vágyait megvalósítani kezdi...

A «rég óhajtott újítás» alighanem a honvédségnek tüzerséggel s műszaki csapatokkal való ellátását akarja jelenteni. Szent ucsese! e jelszó bódító; ennek ereje van, nagy varázs ereje! S lesz-e s akad-e delegátus aki meg tudna tagadni e czéltól a megvalósítás eszközeit és nem-e valamennyien büszkeségtől dobogó szívvel szavazandják meg a kért csekélységet abban a tudatban, hogy ők szavazatukkal a magyar hadsereg talpraállításának részesei. Csakugyan, az idejé jelszót jól kieszték de várjunk csak a dolog végére és ne csodálkozzunk majd valami nagyon, ha az ígért megvalósítás kiállításba helyezett falatkából kicsi kis törmelékét hullatnak áldozatkész lelkeseidünkre és a csapdába jutott egér sorsára jutunk, akit piritott szalonával csaltak oda, de mikor benne van a fogóban, elveszik azt előle s nem adják oda neki.

Pedig az idejé delegációknak van egy igen de igen nagy oka, a miért nem szabad felülnie a piritott szalonára csabító szagának. Annyok: A kvóta. Gondolja meg a delegáció, hogy a jövőre nézve nincs meg megállapított kvóta, de nagyon valószínű — olvassák csak Bilinszki beszédét! — hogy fel fogják azt emelni Magyarországra nézve. Hát ha a provizóriumnál fogva a jövő évben meg nem is, de a következőkben már magasabb arányban kell hozzájárulnunk a közös költségekhez és így a felemelendő kvóta mellett még a most követelt többletet is magasabb összeg fog terhünkre esni. Ez pedig nem csekély dolog. Mert könnyebben lehet megszavazni valamely költséget addig, amíg abból kevesebbet kell viselnünk, de mentül több esik azokból reánk, annál inkább meg kell fontolni, hogy magunkra vegyük-e azokat. A közös költségek mindig csak növekednek, a kvóta meg magasabb lesz! Delegátus urak ez a dolog nagyon is zsebbevágó!

Ha úgy történhetnék, ahogyan mi sze-

retnök és utolsó tanácskozása lenne a delegációknak ez az idejé! Ha úgy történhetnék! Ha az országok sorsát intéző, népeknek igazságot osztó hatalmasság odafenn, lenyujtaná onnan felülről mindenható kezét s zszéthajtaná reszeire azt az Ausztriának elnevezet, hatalom szalakkal összeabroncszott állam alakot és visszaadná nekünk azt, a mihez szent a jogunk, amire vérhullatásunk arán is törek-szünk... Ha úgy történhetnék!...

A százéves debreczeni színészet.

A «Csokonai kör» küldöttségének javaslatai.

Debreczen, nov. 16.

A debreczeni színészet száz éves fennállásának megünnepléséről tanácskozott szombaton délután a Csokonai kör választmánya által kiküldött bizottság, melynek elnöke Puky Gyula királyi táblai elnök; tagjai Géresi Kálmán tankerületi főigazgató, Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, dr. Bartha Béla jogtanár és Zoltay Lajos városi levéltárnok. A bizottság tagjai az akadályozva levő K. Tóth Kálmánon kívül mindnyájan megjelentek az elnök Puky Gyula hivatali helyiségében s valamennyien hozzájárultak különféle indítványokkal ahhoz a javaslathoz, a melyben a küldöttség a jövő év őszén tartandó ünnepély keretét a százados évforduló művelődés történeti nagy fontosságához legméltóbban egybeállítottának véli.

Egyébiránt a bizottság abban a nézetben van és ezt különösen hangsúlyozni kívánja, hogy az ünnepély rendezésének feladata egyenlően haramlik a városi hatóságra és a társadalomra. Az ünnepély rendezésének munkáját és dicsőségét nem foglalhatja le a maga számára, nem is akarja lefoglalni a társadalom képviselésére és irányítására hivatott Csokonai kör, — annyival kevésbé, mert ha nem is hivatalos, de magánunton tudomása van a bizottságnak arról, hogy a városi tanács szintén át van halva a reá váró kötelesség tudatától s már készül is megtenni a szükséges előintézkedéseket.

Az együttes, vállvetett működés tehát csakis a sikert biztosíthatja és a Csokonai kör készséggel ajánlja fel a maga erkölcsi és szellemi támogatását a tekintetes városi hatóságnak, melyet az idestova száz éves színészetnek csecsemő korában dajkálása, jó és balsorsában soha meg nem szűnt hathatós gyámolítása által szerzett halhatatlan érdemeinél

mint a folyosón, ahol kémkedő szemek könnyen megáthattak volna, azért beléptem.

Alig voltam öt perczig a szobában amikor hallottam, hogy valaki jön föl a lépcsőn. Az ajtót félránították; egy férfi lépett be. Egyetlen tekintetre láttam, hogy nem Cooper, hanem — Johnson Henrik! Az ajtót maga mögött bezárva, szemtől szemben állott velem.

Erősen a szeme közé néztem, ő ugyanugy viszonzotta nézésemet. Egyikünk sem szólt egy szót sem. Én óvatosan a revolveremet tapogattam, amelyet mindig magammal szoktam hordani, rémülve vettem észre, hogy sietségemben otthon felejtettem.

Most láttam, amint Johnson egy kést húzott elő s ram akarta magát vetni. De én nem akartam magamat neki csakugy könnyedén megadni. Villámgyorsan hozzá ugrottam és sikerült őt abban a pillanatban csuklón ragadni, mikor éppen szurni akart. Aztán birokra keltünk egymással s nemsokára hatalmas zuhanással földre vágódtunk s ott folytattuk tovább a küzdelmet. Johnson egyszer csak a mellemen térdelt s bal kezével torkon ragadott. Minden erőm megfeszítésével meg egyszer ledobtam magamról, de ismét sikerült neki vasmarokkal átölelni s a következő pillanatban megvillant a kése fölöttem. Én behunytam szememet s Istennek ajánlám lelkemet abban a szilárd meggyőződésben, hogy eljött utolsó perczem.

Ekkor Johnson elkialtotta magát és éreztem, hogy ujjai elbocsájtják a torkom. Felte-

kintve láttam, hogy szemei az óralánczomra vannak szegezve.

— Honnan vette azt? — kérdezte lihegve.

— Mit, kérdeztem fuldokolva.

— A medailont.

És örült mohósággal az ékszerhez kapott, melyet a kis Mari akkor magával a házukba hozott.

— Bocsásom el, akkor elmondom.

Az ember most annyira elmerült a medailon szemléletében, hogy egyenesen kimehettem volna a szobából, anélkül hogy gátolt volna benne. Egy székre hanyatlottam, mert az izgatottság és erőfeszítés csaknem kimerítette erőmet. Majd elbeszéltem Johnsonnak az egész históriát.

— És hol van most a gyermek? kérdé bizonytalan hangon, amint befesztem.

— Az én házamban, feleltem neki. A nőm és én nem akartunk tőle többé megválni és gyermekünkkel fogadtuk.

— Jöjjön velem! kialtotta Johnson az ajtó felé rohanva. — Kérem önt, vezessen tüstént a kicsinyhez.

A másik pillanatban hallottam, amint lefelé szökdel a lépcsőn és én követtem őt, ahogy csak reszkető lábaim bírtak. Amint az utcán utólrtem, sarkalt, hogy siessünk, anélkül, hogy csak egy szó magyarázatot is hozzá tett volna.

Haza érve a gyermekeket éppen vacsoránál találtuk és a kis Mari frissen és vidáman közöttük ült. Én feleségemhez kirontam a

konyhába s röpké szavakkal elbeszéltem neki mindent, a mi a mult órában velem történt. Gyorsan felfogta a helyzetet és visszatért velem a szobába. Johnson háttal a falhoz támaszkodva mintegy elbűvölten nézett a kis lányra.

Majd félig elfojtott, siralmas kiáltás hangzott az ajkáról: Polly, báránykám.

Feszülten néztem a fogadottgyermekünk, re. Nagy kék szemei eleinte bámulva, kissé megfélemedve néztek Johnsonra Aztán hirtelen elváltozott az arca. Sehtében lecsuszott a székéről, kitár karokkal rohant feléje s örömmel kialta; Papa, papa!

Egy titkos rendőr életében gyakran rendkívül csodás helyzetek és esetek fordulnak elő, miről más embereknek fogalmuk sem lehet. De a legkülönösebb helyzet, a melyben akkor voltam, az volt, mikor azoap este a lakásomon csaknem barátságos hangulatban ott ültem az asztalnál az ember mellett, a ki alig egy órával előbb meg akart gyilkolni. Johnson az egész idő alatt térdén tartotta lánykáját. Öröme leirhatatlan volt. Egeszen a gyermek szemléletébe merülve a durva ember a legszelidebben beszélt vele, gyűgyögtette, csókolgatta. Szemei eközben nedvesen csillogtak s mély fájdalom tükröződött vissza különben oly kemény vonásain.

Az ember megjavult. Én irántam egész életén át őszinte hálaival viseltetett. A gyermek védangyala lett neki éppugy, mikéant nekem.

akár külön kinyomatban is a nagy közönség tudomására is juttatnánk! A debreczeni orvos gyógyszerész egyesület népszerű felolvasásokat rendező bizottságától e tárgyban a következő felhívást kaptuk: A debreczeni orvos gyógyszerész egyesület tagjai azon szempontból kiindulva, hogy a közegészségügy fejlesztése, az idvonalhoz ismertek terjesztése közérdeket képez, elhatározták, hogy Debreczen város nagy közönsége számára ny. felolvasásokat tartanak, mely felolvasások a közegészségügy minden ágára kiterjedve, figyelemmel utmutatással szolgálnak mindazon esetben, midőn úgy a magán egyén, mint az özszegek egészségi érdeke azt megköveteli. Ezen cél elérésére az orvos-gyógyszerész egyesület tagjai minden hónap második vasárnapja d. u. a városháza nagy tanács-termeiben nyilvános, ingyenes felolvasásokat tartanak, melyekre ez uton hívja meg a nagy közönséget a bizottság nevében: dr. Balkányi Ede, b. elnök, dr. Altman Béla, bizottsági jegyző. A legközelebbi felolvasás s. s. ideje november hó 21-én délután 3 óra. Targy: A csecsemő egészségügye. Irta és felolvassa: Dr. Kenezy Gyula tanár. A test gondozása, ruházat. Irta és felolvassa: Dr. Brunner Lajos. A felolvasás sorozatban tárgyalva lesznek még a következők: Lakóház, munkás lakások, iskola, gyárak, fertőző betegségek, járványok, orendszabályok, sport, levegő, talaj, víz, tűz, kuruzsolás, házi szerek; Cosmetics, első segély, balesetek; tapszerek htb. Az általános közérdek szempontjából tisztelettel kéri a bizottság Czimedet, hogy ezen ez-mét a saját hatáskörében terjesztési és felolvasások látogatására intézete, egyesülete tagjai figyelmét felhívni sziveskedjék.

* Póterettségi vizsgálatok. A debreczeni ev. ref. főgymnáziumban a december pölő és javító érettségi vizsgálat a következő napokon tartatik. Az írásbeli vizsgálat decz. 9, 10, 11, 13, 14 napjain, a szóbeli vizsgálat decz. 20-án. E vizsgálatra jogosultak jelentkezhetnek: az írásbeli vizsgálatra decz. 8-án déli 12 óráig, a szóbeli vizsgálatra decz. 18-án déli 12 óráig az igazgatói hivatalban, Az igazgatóság.

* Megégett gyermek. Pongrácz József kiskabai pusztai gyermek kinn volt a mezőn szülei, a kik a még hátralevő mezei munkát végezték a mult napokban s a csipős őszi idő ellen tüzet gyújtottak, hogy a mellett melegedjék. A gyermek ott áll a tűz mellett magában nem ügyelt rá senki s krumplit akart-e sütni, vagy szalonnát s az esett a tűzbe nem tudhatni, de a szegény kis fiu a maga gyermek eszével neki feküdt a tűznek és turkálni kezdett benne s mikor megsütötte magát, még jobban belekerült fájalmában s annyira összegegette magát, hogy mire szülei észrevették, menthetetlen volt s még aznap meg is halt anélkül, hogy szerencsétlenségének okáról felvilágosítást adott volna.

* Elhunyt urinő. Részvétellel értesülünk özv. Vecsey Józsefné urnő haláláról az alábbi gyászjelentésből, melyet ma küldtek hozzánk: A. B. F. R. A. Mely fájdalommal tudatjuk a forrón szeretett, felejtethetetlen jó édes anyának, napának, nagyanyának, szépnyának testvérnek és sógornénak özv. VECSEY JÓZSEFNÉ szül. Árvay Zsuzsánnának f. hó 19-án reggeli 3 órakor, 6 napi súlyos szenvedés után, életének 84-ik, özvegységének 42-ik évében, tüdőlobban történt elhúytát. Kedves halottunk földi maradványai folyó hó 18-án csütörtökön délelőtt 10 órakor a Piacz-utcai 1585-k számú háztól fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a nagytemplomban tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai sarkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességetekre a megboldogultnak rokonait és ösmerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897 évi November hó 16 A megboldogultnak gyermekei Vecsey Viktor Vecsey Johanna, özv. Révész Imréné gyermekeivel és unokáival; Vecsey Károly, Vecsey Mária, özv. Árvay Sándorné gyermekeivel és unokáival, Vecsey Sándor, nejjével Csellei Lónával és gyermekeivel; Vecsey Emma, özv. Szóka Jánosné gyermekeivel, Menye: özv. Vecsey Lajosné Reményfy Ilona gyermekeivel,

mint vő: Medgyesy Lajos gyermekeivel, testvére özv. Dobray Józsefné, Árvay Anna gyermekeivel és unokáival, Sógornője özv. Tarcsay Danielné Vecsey Rozália Béke poraira! A temetést Dankó M. tem. int. (Kossuth-utca) rendezi.

* Elutasított gyámkodás. E kis történet az itteni rendőrség humánus voltáról tesz tanuságot, amelyet különben már több esetben volt alkalmunk tapasztalni. Az igaz, hogy ezuttal hiábavaló kísérletről számolunk be, de az mit sem változtat a tény elbírálásánál. Még szeptember hónapban csavargás miatt a rendőrök egy Princz István nevű 18 éves subanczot, ki S.-A.-Ujhelyen lakó mesterától megszökött. A mezőrendőrség megbűntette a kőbörgő fiút, de egyuttal átírt a Sator-Ajaj-Ujhelyi főszolgabíróhoz, hogy szólítsák fel a fiu mesterét, hogy fogadja vissza a megszökött inasát, aki már három évet töltött nála felv. mulva felszabadult volna. Adjuk meg a rossz utra tévedt fiúnak a javulásra a módot, e szavakkal indokolta a mezőrendőrség a kérelmet. Az ottani főszolgabíró elegendő tette az atiratnak, mert maga kérte fel az asztalosmestert és rávette, hogy vegye vissza Princz Istvánt. A mester beleegyezése után azonnal írt is ide, hogy küldjék a fiut mihamarabb. A gaz fickó azonban azalatt, míg a balcsagok az ő megjavulásának lehetőségéről gondoskodtak, a rendőrség fogházából egy őrizetlen pillanatban megugrott, s úgy eltűnt, hogy minden körözés daczára sem tudtak nyomra akadni.

* A műgyetem a Lágymányoson. A közmunkák tanácsa arról értesíti a fővárost, hogy a József műgyetemenek a Lágymányoson leendő elhelyezése céljából a vallás és közoktatásügyi miniszter megbízása alapján folyamatba tette a szükséges telkek megszerzésére az eljárás. A megszerzendő telkek között van a főváros három telke is, amelyek 905 négyzetölő kiterjedésűek s értékük a vagyon leltár szerint 38.401 forintba ru. Ezek a telkeken jelenleg három szükség barak van, a melyek azonban máshová akadálytalanul áthelyezhetők. A közmunkák tanácsa a miniszter megbízásából fölkeri a fővárost, hogy a kérdéses telkeket barátságos uton egedje át a 38.401 forintot tevő leltári értékben. A telkekre 1898 évi augusztus 15-én lesz szükség, mert akkor akarják az új műgyetemen építést megkezdeni.

* Halálos végű baleset. Egymás mellett haladtak ma reggel a gőzmalom előtt az anya és gyermeke, midőn hirtelen egy szeker fordult be a Péterfia felől s gyors vágatásban haladt feljűk. Az anya mit sem vett észre, mert minden érzékét gyermeke iránti szeretete tartotta lefogva s annak nyaldzásával volt elfoglalva. A szekér minden pillanatban közelebb repül, a t a v o l s á g folyton fog s az anya még mindig nem sejtí a közelgő veszedelme! A lovakat hajtó kocsi's lekiált a bakról, hogy menjenek félre, de hangja elvesztet a kerekek futása által okozott robajban és még egy másodperc az a szeker rudja kezesű döfte az anya kebelét, ki halálos sebével lehullott a földre s utolsó tekintetét vetve árván maradó magzatára — kilehelte szerető lelkét az utca sarába. A lovakat a szemükbe csapódott vérszár visszafordította a katasztrófa színhelyétől, hol ez árván maradt gyermek szeretettel simult anyja életelen testéhez s fájdalomnak egy hosszú, keserves bödülésben adott kifejezést, amely talán a követ is megindította volna. — Az eset szöröl-szóra így történt meg ma reggel hét óra tájban s hogy annak nagyobb híre nem támadt a városban, az csupán annak tulajdonítható, hogy a végzetes baleset áldozata, a szomorú véget ért anya egy jól táplált, szemrevaló — schweizer-tenén, az árvánmaradt gyermek pedig egy két hetes borjú. Emiatt nem avatkozott a rendőrség a dologba, hanem a kocsi's és a tehén tulajdonosa egy járásbíró'ság előtt fogják elintézni az eset következményeit egy kártérítési per alakjában.

* Az őszi segélygyűjtés eredménye. ev. ref. főiskola részére f. hó 10 és 11-én megéjtett őszi segélygyűjtés alkalmával a táplálé- tétet javára 487 frt. 94 kr. a szegény tanu-

lók számára pedig 236 frt 27 kr. ö s s z e - s e n t e h á t 724 frt 21 kr. a z a z h é t s z á z h u s z o n n é g y f r t h u s z o n e g y k r g y ű l t ö s s z e , a mely összeg utczák szerint imigy oszlik meg: Piacz u. 146 frt 9 kr, Péterfia 141 frt 39 kr, Varga u. 137 frt 65 kr, Hatvan u. 97 frt 38 kr, Kossuth u. 131 frt, Csapó u. 70 frt 70 kr. T-rményekben begyűlt: 326 kg kétszeres élet 26 kg. vegyes árpa, tengeri 2088 kg csőtengeri 166 kg burgonya, 1 kg paszuly, 8 db, süő tők. Midőn ezekért a nagybecsű kegyes adományokért váro-unk polgársága előtt városunk polgársága előtt főiskolánk gazdasági tanácsának halás köszönetet tolmácsolni szerencsém van, egy-szersmind legyen szabad főiskolánkat továbbra is ajánlani a nagyközönség kegyes jóindulatába es nemes áldozatkészségebe kelt, Debreczenben 1897, november 15 S a s s Béla akadémiai igazgató.

* Szűnik a sertésvesz. A mezőrendőrséghez érkezett hivatalos értesítés szerint N. Léta községben és a szekelyhídi járás összes községeiben a sertésvesz megszűnt, minelfogva azok területe a hatósági zárlat alul feloldatott.

* A megunt állami koszt. A jászberényi m. kir. földm. iskola gazdaságiból a napokban egy fehérszörű tehén megszökött s ezideig nem is került elő. minelfogva a jászberényi r. kapitány körlevelében felkérte az özszes közelekvő városok és községek előjáróságát, hogy nyomozzák ki az eltűnt kincstári állat tartózkodási helyét. E körlevelet a debreczeni rendőrség is megkapta és közhírré is tette, de mindennek daczára a keresett tehén lapunk zártáig sem a rendőrség hivatalos helyiségében sem a helybeli napilapok szerkesztőségében nem jelentkezett.

* A vasuti kedvezmény beszüntetése. A magyar államvasutakon, Baros Gábor által életbe léptetett zónarendszer egyik szüleménye, a f. ev végével beszüntetetik. — Ugyanis a közönséges papírra nyomtatott és csak távol-sági forgalomban használt szelvényes jegyek f. é. decz. 31-ike után már nem adatkak ki. Ilyen jegyek a jövő évben már nem használhatók. Ezzel megszűnik azon gyakorlat is, hogy valaki tetszés szerinti viszonylatban előre több jegyet váltott és azt vagy maga, vagy hozzá tartozóinak használt végett átengedte. — Ily jegyeknek magánosoknál való elarusítása is — kivéve a menetjegy irodákát, beszüntetetik. Tehát visszatérünk a régi rendszerhez. Mindenki csak akkor és azon vonathoz válthat jegyet, amikor és melyen utazni szándokozik. Ezen rendszerváltozást ré-zint a kezelés-el járó nehézségek, de legfőként az tette szükségessé, hogy igen sok visszaélésre szolgáltatott alkalmat. Figyelemzetjük olvasóinkat, hogy ha az év végén ily szelvényes jegyek voltak birtokukban, azt azon személypénztárnál, melynél váltották, készpénz ellenében értékesítsék, mivel azok jan. 1-én már érvényeseknek nem tekintetnek.

* A télikabátok végzete. — A hidegre változott idővel előkerültek nyugalmas pihe-nőjűkből a téli felöltők de bizony eőfordul, hogy sokaknak nincsen módjukban elővenni a bundát, — mert nincsen. Szomorú dolog ugyan, de még szomorubb az, hogy sokan oly módon segítenek e bajon, hogy a nyilvános helyeken, mint kávéházak és vendéglőkben kiválasztanak maguknak egy megfelelő a fogas fűggő sok közül s midőn a pinczér gyanútlanul szépen rájuk segítette, eltűnnek n. omtalanul. Vannak emberek, kiknek állítása szerint ez a leg-praktikusabb módja a téli felöltők beszerzésének. Hanem azért ne adj Isten, hogy a kabátoltvaj találkozzék a karosulttal, mert ott szivszaggató jelenetek következzenek. Jó lesz ehát, ha jó kabátok tulajdonosai óvatosan vitgyáznak arra a szükséges holmira.

* Ellopott gyermek. Ne tessanak megijedni nem cigányok által ellopott és kicsavart kezű gyermekről van szó. Az eset sokkal jámborabb, már csak azért is, mert jámbor dorogi polgártársakkal törtéet, Valame-lyik dorogi tanyáról gyermeket vittek be, hogy az a szent kereszt-éget felvegye. Több szekér-rel voltak a kiserő atyafiak s a keresztelés megtörténte előtt beszállottak a vendégfőudva-ráa. Örönesemenyrről levén szó mindannyian

be vonultak a vendéglő irószobájába egy kis tiokara, a keresztelendő gyermeket pedig egy nagy bundába betakarva az első szekéren hagyták. Mg az atyafiak bent itókáztak azalatt egy enyveskező dorogi egyén (még nem tudatik férfi-e vagy nő) leemelte a begöngyölt bundát a szekérről r hónaalja alá kapva elzónázott vele. Utközben azonban nagy meglepetéssel hallja hogy a bunda — sír. Belenéz észreveszi a síró porontyot. Mivel pedig erre nem volt olyan szüksége mint a takarójára szépen viaszalopta a gyermeket, de helyet tevesztvén: a legutolsó szekérré tette le. — Eljőve pedig az időnek teljessége, hogy az örömpoharakat ivók vinnék a gyermeket a templomba a szent keresztiségre, de a cietett helyen nem találták a kereszteléshez szükséges materiát. Lón nagy ijedség, futkosás, Rendőség, c-endőség, vendéglői személyzet, szomszédok, kétségbeesett érdeklődők, tüve tettek a gyermeket; de hasztalan. — Végre is a gyermek fedezte fel saját magát a hátulsó szekér szénájában, Lón erre nagy örvendezes a tanyai gányók közt. Hirtelenében a bundáról el is feledkeztek; csak azon törtek a fejüket sokáig, hogy micsoda mennyi hatalom juthatna at a kalandozó kis perontyot az első szekérről az utolsó? Hogy pedig ez az e s e t t i g e s e t t meg, srre a nagy érdemű kucséber: Möricz, esküt is hajlandó tenni ki az időben délyümölcsben s más egyekben Dorogon utazok és tartózkodok valsz nekünk — s általunk meg a t. olvasóknak — szolgált ezzel a szenzacziós hírrel.

A kisipar és nagyipar viszonyáról.

Erről az érdekes helyzetről tartott fel olvasást tegnapelőtt este R a t h Károly a keresk muzeum igazgatója a malom hivatalnokok egyesületében.

Az ország legnagyobb iparágának, a malom iparnak a viszonyát jellemezte annak a feltüntetése végett, hogy a kisiparnak a modern gyáripár hatalmas fejlődése dacára is van jövője, ha azt látjuk, hogy gőzmalmaink száma 40 év alatt 147-ről 1723-ra emelkedett, a vizimalmoké pedig ugyanekkor 9173-ról 15.417-re, akkor bizalommal röhözünk kisiparunk elé, melynek létszáma (az 5 -egednél kevesebbet alkalmazó vállalkozókat vév.) Magyarország ipari népességének több mint harmadnegyed részét kezezi.

A felolvasó ezután sorra tárgyalta a főbb eszközöket, melyeket a kisipar megmentésére javasolni szoktak: f-jtegette, hogy a technikai felszerelés tökéletesítésénél óvatosan kell eljárni, mert a modern munkagépek csak akkor érnek valamit, ha a fokozott termelésnek megfelelően fejlődik a fogyasztás is; — jellemezte a szövetkezeti mozgalmat, mely a hitelügy terén szépen indult meg, de a termelő szövetkezetekkel — egyes érdekes példáktól eitekintve — nem vált be, mivel a kisiparosok nem szívesen mondanak le önállóságukról, a szakoktatást illetőleg pedig arra utalt, hogy a fiatal kézműiparosok a tanműhelyben sokat foglalkoznak olyan számszámokkal és gépekkel, a melyeneket a gyakorlatban soha sem fognak kezükbe venni.

Egyebirant téves felfogás az, hogy a külföld csakis gyáripári készítményeket importál hozzánk; óriási mennyiségekben kerülnek hozzánk bécsi, berlini és párisi gyártmányok, amelyeket ilyen kis műhelyekben állítanak elő, de praktikusabb kereskedelmi szervezettel értékesítenek.

A felolvasó végül arra utalt, hogy egyarant virágzanak a nálunk az Alföldön a kis falvak, a nagy községek, a rendezett tanácsú városok, a sz. kir. városok, az országnak hatalmasan fejlődő második metropolisza Szeged és a székes főváros. — Bizton remélhetjük, hogy a magyar ipar fokozatosan fog fejlődni és virágozni.

Az előadást, melyt a hallgatóság zajosan megtapsolt, Krausz egyleti elnök köszönetet nyilvánította a felolvasónak.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t.-cz' végrehajtása iránt.

15. §.

Az előző szakasz értelmében megejtendő helyszíni vizsgálatnál az eljáró I. fokú hatóság köteles különösen a külső ténykörményeket figyelembe venni s lehetőleg mar ez-kből megállapítani, hogy követeltet-e el kihágás vagy sem?

Ily külső körülmények és jelek pl. ha oly anyagok vannak készletben, a melyek mesterséges bor gyártására alkalmasak, a melyeknek ily célra forgalomba hozatala: illetőleg a törvény rendelkezései alá eső ita-ök kezelésénél való használata tilta van. (Lásd a jelen rendelet 1. §-ának b) pontját.) A mesterséges borok készítésére alkalmas anyagoknak ily czímen s erre a célra forgalomba hozásával elkövetett kihágás megállapításánál figyelembe veendő külső ténykörmények az árjegyzékek, hirdetések, feliratok, a csomagok vagy dobozok jelzése stb.

A hatóságoknak szigorú köteleességök ké tetetik, hogy már az első helyszíni szemle alkalmával erelyes nyomozást indítsanak abban az irányban is, hogy vajjon nem használt-e a gyanúsított egyén vizet vagy más tiltott anyagokat borkészítési, borszaporitási vagy borkezelési czélokra. E czélból a vizsgálat, tanuk kihallgatásával is, szigoruan fogantatosítandó, hogy ekként a viznek vagy más tiltott anyagoknak tiltó módon történt használata a vegyelmezés adataitól függetlenül is meg legyen állapítható.

Más bizonyítékok elégtelensége esetén az eljáró hatóság közeig jogosítva van. sőt — a mennyiben a tényállás kiderítése végett elkerülhetetlenül szükségesnek látszik — köteles is a vádott vagy gyanúsított egyén megrendelést, számlát, sőt üzleti könyveit is át-vizsgálni annak megállapítása czéljából, hogy az illető egyén honnan s mily mennyiségben szerzett be borokat vagy a borkezelésnél használt anyagokat s viszont kinek, minő elnevezés (bor: törkölybor, gyümölcsbor stb) alatt mennyit adott el.

Az üzleti könyvek, számlák és megrendelések átvizsgálására az eljáró hatóság, ha szükségesnek véli: szakértőket is alkalmazhat. Ezen s z szállítási vállalatokkal és fuvarosokkal a vádott vagy gyanúsított egyén megbizásából vagy javára eszközölt szállításokra nézve megejtendő nyomozásokkal szerzett adatok összehasonlításából s a tanuvalomásokból aztán alaposan következtethető s — a mennyiben meg szükséges — helyes irányu további nyomozással ki is deríthető, hogy vajjon a panaszlott által forgalomba hozott borok mennyisége és minősége (bor, törkölybor, gyümölcsbor stb.) megfelelő arányban áll-e az általa termelt vagy vásárolt borok mennyiségével és minőségével, továbbá, hogy nem szerzett-e be a panaszlott olyan anyagokat, a melyeket a borkezelésnél használni tilos és igenlő esetben mire használta fel azokat, továbbá nem követett-e el a vádott vagy gyanúsított egyén a törvény 4. §-ának rendelkezése ellen kihágást, azaz nem kozta-e borait oly borvidék vagy oly szőlőfaj elnevezése alatt forgalomba, a honnan, illetőleg a melyből azok nem származtak? stb.

16. §.

Az eljárásról pontos jegyzőkönyv veendő fel.

E jegyzőkönyvbe beiktatandó a talált helyzet jelesül a helyiség (pincze, raktár stb) a hol a helyszíni szemle tartatott s a hordók vagy egyéb tartányok leírása, mennyiségük, ürfozatuk, jelzésök és tartalmuk megjelölésével; megemlítendő továbbá a jegyzőkönyvben minden körülmény, mely a helyszíni szemle és vizsgálat a kalmával észleltetett vagy megállapított és az eljárás a mely a vizsgálat során követeltet.

Ha a szemle és vizsgálat alá vett hely-

ségben (pinczeben, raktárban) a jelen rendelet 4. §-ában említett italok (pezsgő, ürmös, törkölybor, gyümölcsbor stb.) is ta'áltatnak, a jegyzőkönyvben megemlítendő, hogy ezek a jelen rendeletben foglalt rendelkezéseknek még felelően vannak e raktározva, továbbá, hogy az előirt jelzések és feliratok a rendelet értelmében vannak-e alkalmazva (lásd a jelen rendelet 5. és 10 §-ait.) végül hogy a cognacfozesnel visszamaradt u. n. bormoslék nem tartatik-e egy pinczeben vagy egy helyiségben az 1893: XXIII. t.-cz. rendelkezései alá eső italokkal.

17. §.

Ha a helyszíni szemle és vizsgálat alkalmával megállapíttatnék, hogy oly eljárás van, vagy volt folyamatban, a melynek nyomai később véglegesen vagy felismerhetetlenül elenyészhetnek, a közreműködő vagyész a szükséges egyszerűbb vizsgálatot azonnal megejtetni tartozik. Különösen szükséges az oly esetekben, midőn a must kezelése módjának megállapítása derítendő ki.

Folyt. köv.

Ingatlanok fogalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Debreczen szabad királyi város megveszi Möricz József fegyecz 5 hold 1271 □ öl területű nagy-cserei kaszálóját 400 forintért.

2. Sesztina Lajos és neje Beőr Julianna megveszik Nyilas Sara Soltész Ferenczné, Nyilas Mihály és Nyilas Istváné, Nyilas János, Nyilas Mihály és Nyilas István 22 hold 800 □ öl elepi tanyaföldjüket 9000 frtért.

3. Molnár Lajos Weidner Jozefa megveszi Szikszay Gábor és neje Kiss Julianna 2508. sorszámu házukat 2500 frtért.

4. Kovács József és neje Kiss Mária 2 hold 400 □ öl területű ondódi földjét megveszik Varga József és neje Szabó Rebeka 800 forintért.

5. Buzás Pál, Buzás Miklós és Buzás Erzsébet a debreczeni 621. sz. tjkvben 6151 és 6152 hrsz. alatt foglalt ondódi földjeiket megveszik Tóth János és neje Kabai Zsófia 8500 frtért.

6. Horváth Gábor és neje Kaeske Sári banki kaszálójukat megveszik Barcza Bálint és neje Hadházi Erzsébet 1000 frtért.

7. Soltész Ferenc és neje Nyilas Sara megveszik Porcsalaj Julianna Besenyei Lajosné, Poroszlai Zuzsánna Nosztrai Istvánné, Poroszlai Zsófia Möricz Andrásné és Poroszlai Károly 3 hold 600 □ öl területű ondódi földjüket 1000 frtért.

8. Király János és neje Katona Sára új osztású földjüket megveszik László Mihály és Köblös Julianna 548 frt 78 krért.

9. Kovács Julianna Német Jánosné, Ujvári Lászlóné Kovács Eszter és Kovács István 2273. sorszámu belső telküknek 200 □ ölet tevő részét megveszik Ben Istvan és neje Gál Julianna 2763 frtért.

10. Szalai István eladja a debreczeni 5676 sz. tjkvben 6002 hrsz. alatt foglalt ondódi földjét Dobi Gábor és neje Bordás Juliannának 1500 frtért.

11. Kiss Jánosné Szabó Mária 1644. sz. házat megveszi özv. Szabó Imréné Valádi Rebekának 4500 frtért.

Sertésvásár.

nov. 15.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 krajc áríg.

Sertéslétszám: 1897. évi nov. 13-ik napján volt készlet 23.138 darab, 1897 nov. hónap 14-ik felhajtott 162 drb, 1897 nov. hónap 14-ik napján elszállított 487 darab 1897 nov. hó 15-ik napjára maradt készletben 22.813 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde

nov. 15

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.0—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.25—13.30
»	76	12.70	12.75	80
»	77	12.95	12.95	81
»	78	13.00	13.10	82
Festvidéki ó	79	13.15	13.20	—
»	79	12.65	12.80	80
»	76	12.95	13.05	81
»	78	13.05	13.15	82
Fehérmegyei ó	79	13.50	13.25	—
»	76	12.85	12.90	80
»	77	13.00	13.10	81
»	78	13.15	13.25	82
Bácskai ó	79	—	—	—
»	78	—	—	—
»	77	—	—	—
»	76	—	—	—
Észak magy	79	—	—	—
»	78	—	—	—
»	77	—	—	—
»	76	—	—	—
Rozs elsőrendű	uj	70—72	8.50	8.60
» másodikrendű	uj	—	8.45	8.50
» harmadrendű	uj	60—62	5.80	6.15
» negyedikrendű	uj	62—64	6.60	7.00
» ötödikrendű	uj	64—66	8.—	10.00
» hatodikrendű	uj	39—41	6.30	6.50
» hetedikrendű	uj	—	4.95	5.50
» nyolcadikrendű	uj	—	4.35	5.35
» kilencedikrendű	uj	—	12.20	13.00
» tizedikrendű	uj	—	—	—
» más nemű	uj	—	—	—
Repeze bánsági	uj	—	—	—

CSARNOK.

Zónautazás.

Irtá: **Hernád Emil**, Folytatás.

— Tessék már kisasszonykaim, saját teremő papramorgó, ne vessék meg, kinálta a bácsi szüntelen.

A szives kinálásnak, no meg a szomjúságnak végre engedtek és élvezettel itták, nagyokat köhögve utána a jó szilvapálinkát. — A férfiakat már kinálni sem kellett, ezek csak azt sajnálták, hogy nem kétszer akkorra a kulacs.

Közeledett a második éj és a hölgyek rémülve néztek elébe az újabb álmatlanságoknak.

Már egészen odáig voltak a kimerültségtől és az utasok csak nem fogytak: — mintha minden ellenük esküdtöt volna.

Nagy tanácsot ültek, melyben a szót a pápaszemes uriember vitte. Ez oly élénk színekkel ecsejtette a különben sohasem látott Fürdőfűrés szépségeit, hogy elhatározták ott tölteni az utazást megszaki ható napot, — onnan aztán kipihenve, megerősödvé mehetnek tovább.

Előve is örültek a kényelmes és jó puha ágyaknak, melyben meggyötört tagjaikat kinyújtóthatják.

Alig végeztek be a nagy tanácskozást és legeltek szemeket az al földi síkság után lassanként emelkedő, domborodó, majd hegyekkel, havasokkal koszoruzott s mind vadabbá váló vidéken s már is nagyobb állomáshoz értek.

Itt legalább kis sétával teszik változatosabbá helyzetüket.

A mama leányait kicsinosítani óhajtván, kinyitja táskáját, hogy onnan fésűt, fűkröt kivegyen, de uramfia! mi ez?

Mind oda tekintenek!

Fűsű, kefe helyett tele van az — csodálatos módon — össze-vissza nyomott turós csuszával.

A mama restelkedik, a többiek pedig nem bírva visszafojtani, kacagnak, Minél jobban igyekeznek elfojtani, annál erősebben tör ki belőlük a nevetés.

A mama rövid gondolkodás után nem dobja ki a csuszákat, hanem gondosan paprosba szedve félre teszi. Hátha még valami végső inségből ment meg, mondja, okulva a sok tapasztalaton.

A leányok amennyire a viszonyok és körülmények megengedik, rendbe hozzák magukat és gavalleraik kíséretében, erősen kihuzva magukat, sétálnak fel-alá a perronon meglehetősen feltűnést keltve zajos társalogsukkal.

Margit már karonfogva, mint újdonsült menyasszony büszkélkedett, kezében virág, melyet a figyelmes vőlegény vásárolt a számára.

Éveztek a szabadságot mindannyian, de a sors ismét közéjük vetett kínzó szellem gyanánt egy isten háta megettől oláh falucska-ból való birtokosnét.

Ez a hölgy nyilván először utazott életében...

Mint az örült futkosott fel-alá a perronon, majd a váróterembe, majd ismét az állomásfőnökök és a többi hivatalnokok helyiségeibe.

Attól való félelmében, hogy helytelen utirányt választott, esetleg nem abba a kocsiba száll majd, amelyik szülőfalujába viendő, mindenkit megszólított, kit csak előtalált a fűtőtől kezdve, egész az első osztályon utazó grófi párig, vajon jól megy-e Mácsára?

Háryékban résztvevő lelkeket sejtve, lelkendezve futott hozzájuk amint a kocsiból kiléptek s miután már az utazóközönség a vasuti alkalmazottakkal együtt kimerült a feleletadásban és minden újabb kérdézősködést mérgesen, kacagva utasított vissza, mint megváltóhoz menekült hozzájuk.

A két természetes hölgy beszédbe ereszkedett s az ismeretlen sírógörcsök közt panaszkodta, hogy Mácsáról látogatóban volt a közelfekvő városban, de csak az Isten szerencsésen visszasegítse, nem is megy ő többé soha sehová kedves otthonából. Erre is csak az az istentelen zóna vitte rá. Hátha most is másfelé viszi őt!

Háryné igyekezett őt megnyugtani, nem ért vele célt. Hiába volt minden biztatás. Az ideges hölgy nem hitt már senkinek sem, annyira belehajszolta magát a remlátsokba.

Odafutott Háry papához, majd a szemüveges és szikár úri emberhez, Karihoz és külön-külön a leányokhoz. Mindenkitől kétszögelesen kérve tanácsot. — De jól megyek-e Mácsára?

De igazán jól-e? Ez a vonat visz-e oda? Igazán ez? Hány perczig áll itt? Csöngettek már?

Alig ejti ki ezen utóbbi szavakat, erős csöngetés hallatszik.

— Beszállani Budapest-felé! — Kialtja a kalauz.

A szegény, felőrült hölgy felkapva Háryné kezitáskáját, leleketvesztetten rohan a kocsiba.

Háryék abban a hiszemben, hogy kitapultak, nem voltak boldogok — utána.

— Fogjátok meg! Viszi a táskát. Rendőr! Kalauz!

A kalauz hidegen néz a kihevült csoportra, az ideges hölgyet gyöngédtelenül kiszállósolja és harsányan kialtja — mehet!

Hölgyünk elajul s Háryné karjaiba dől; ki maga is az ájulással küzdve alig bír vele.

Néhány pohár vizet locsolnak arczára, mig magához tér.

Ekkor újból kezdő a jajgatást, lőtást-futást.

Hordárt kerítve, kire ráaggatja a piros kockás avaralkendőkbe kötözött kosarakat és turós bödönöket, oda áll közvetlen a sínpar mellé, erősen meghatározva hogy a legelső ő lesz, ki a kocsiba száll.

Végre most már nekik szól igazán a csöngetés. Háryék újabb átszállással, melynél pada méla megjegyzése el nem maradhat: — két forint meg hatvan krajczár, annyit mint két forint hatvan krajczár — éppen abba a kocsiba kerülnek, a melybe a reitegett hölgy.

Szokatlan lévén neki a magas fejáró, hiába kapaszkodik fölfele — a földvonzóereje csak visszahuzza minduntalan a föld felé.

— Itt kell maradnom, nem vagyok képes feljutni — hebegé végső ernjét összeszedve.

Végre is az udvarias gavallérok akár a Keopsz gulára úgy rángatják fel.

A kocsiban mind — izzadtan a nagy erőfeszítéstől — félholtan dűlnének ülőhelyeikre, ha lehetné. A hölgy maga a felkocsit foglalja el s egy óriási méretű ruhadoboz,

melydt a kalauz semmi szü alatt nem engedett a folyosón elhelyezni — foglalja el a másik felét.

A fiatalság hát ismét kiszorult. De legalább nem hallották az újabb rémlátások nyilvánulásait. Csak szegény Háry mama halgatta anyai türelemmel. — Vajjon nem viszi-e tovább a vonat t Elég ideje lesz-e le szállni? Fogják-e őt várni, mert ha nem, ő szörnyet hal?!

Nyugtalanul tekint ki az ablakon s mikor megpillantotta ismerős faluját s az őrház mellett övét, búséges cselédjevel, az öröm kiáltása, ordítása, milyen csak veszelelyből menekülőnek megkönnyebbült kebleből fakadhat tört ki belőle és hagyta el torkát.

A leányok azt hitték, kitört belőle az örültség s ijedten siettek anyjuk védelmére.

— Ha csak meggyűtt a tekintetes asszony! Már azt hitük, sohse látjuk többet. Két egész napig el volt otthonától — sápitózt a csinos oláh láta.

— Hála legyen Istennek Maricza. itthon vagyok; de nem is lát engem többet az az istentelen masina!

Ugy kellett ismét csak a férfiak segélyével levenni az induló félben levő vonalról, mert a sok izgalomtól már a maga lábán járni sem volt képes.

Egy sarga, meg egy görög dinnyével megajándékozta — (hála istennek ezzel is kevesebb, sohajtottak mindannyian titokban — nagy hálálkodások közt v nult be az állol másról).

A legközelebbi fényesen kivilágított állomás terített asztalokkal várta utasainkat.

Örömprepsve foglaltak helyet. Az eljegyzést megünneplendő, pompás vacsorát rendeltek.

Abban a reményben, hogy a gazdag vőlegény fizeti ki, gond nélkül rendelte a legfinomabb ételeket; a mama és a papa a legtökéletesebb egyetértésben, boldogságtól sugárzó arccal láttak hozzá a rég nem élvezett gompás vacsorához.

Vége köv.

Nyilt-tér.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben., Alsó-Ausztria, az anti-rheumatikus és antiarthritis vertisztító-teák feltalálójának. Köszvény és rheumatismus elleni vertisztító.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azért történik, mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben szolgálatiért, melyet vertisztító teák által kínzó rheumatismus szenvedéseimben teljesített, köszönetemet kifejezni, és aztán, hogy másokat is, kik ezen irtózatoss betegségre esnek, eme kitűnő teára figyelmeztessenem. A kínzó fájdalmakat, melyeket teljes 3 évig minden időváltoztatásnál az összes tagjaimban szenvedtem és a melytől semmiféle gyógyszer, sem a Badeni kénfürdők meggyógyítani nem tudott — nem vagyok képes leírni. Álmatlanul hanykolódtam ágyamban, étvágyam szemlátomást elmult, kinezésem egészen elhólyosult és egész testem elfogyott. A fenti tea 4 heti használata után fájdalomtól teljesen megszabadultam nemcsak és még most is, miután már 6 hét óta nem iszom teát, egészséges vagyok, testi erőm is megjavult. Erős a meggyőződése, hogy mindenki, a ki hasonló bántalmaknál ezen teánál keresi menedékét, annak feltalálóját Wilhelm Ferencz urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné alezredes neje.

DEBRECZEN
női divat-áruházában
Kossuth-utca 3.

Folyó hó 18 és 19-én
és következőleg minden
Csütörtökön
és
Pénteken
sok ezer ruhakelme
maradék
félárban.

Tátrai csemegék.

Vörös áfonya befőtt . 5 kilo frt 3.—
Rizike salátagomba . 5 " " 3.—
Málnaszörp . 5 " " 3.80
Inniperns kitűnő borókapálka 4 üveg " 3.80

Elismert kitűnő minőségben szállít **bérmertve** és utánvétellel

CORNIDES

gyógyszertára

FELKA (Szepes m.)

Mindenféle üzleti könyveket rendkívül
csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl
Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdája a főpostával szemben.

Az 1895. évi csepp és az 1896. évi
londoni egészségügyi kiállításokon díszok-
levellel s arany éremmel kitüntetve. —
Orvosi tekintélyek által kiprobált s nagyobb
körülményben kitűnő sikerrel használt külszer.

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen
nemű csúszos bántalmait, u. m. **köszvény,**
csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása nemely esetben meglepő, amennyiben
gyakran idűtebb esetekben is már
egyszerű bedörzsölésnél a fájdalmakat tel-
jesen megszüntette.

**Fog- és fejfájást 5 perc alatt
megszüntet**

Egy üveg ára használati utasítással 1
korona, — erősebb üveg 2 korona 40
fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József**
úr gyógyszerárában Király-utca 12. és dr.
Egger A. úr gyógyszerárában Váci-körút
17. sz. — Ugyiszintén a főváros összes s a
videk csaknem összes gyógyszerárában,
valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S.-A. UJHELY, 129 szám.

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek.

Ugyiszintén: **Róthsznek V. Emil, Tóth Béla**
árak gyógyszeráráikban.

Ocassio!

Remek selymek minden színben méteren-
ként 59, 61, 83, 1 frt 28 kr.

Legjobb minőségű széles szintartó velezek
19 24, 28 kr,

Flannell velez 20 kr,

Dupla széles szövetek 19 krtól kezdve.

Kézi munkák,

Kész gyermek ruhák, köpenyek.

Női blousok

darabja 1 frt, posztó 2 frt, egész finom 3 frt.

EISLER IZIDOR

női divatáru üzletében.

Női ruha varrótermemet különös figyel-
mébe ajánlom.

Meggyógyulva

az

Elektra-Volta-kereszt által.

Nem szavak — **hanem tények bizonyítják**

Naponta feldicsérés helyett, közlöm, mint erős bizo-
nyítékot, a **Volta-kereszt** által meggyógyultak mindég
ujabban beérkező önkéntes hála nyilatkozta át.

Az én elektro volta-keresztet most úgy van szervezve,
hogy ez az eddigieket villamos áram és magnum erőssége
által sokkal felülmúlja; 078 volt-villamoságot tartalmaz.

Elektro volta-keresztet nem titkos szer, és csakis tu-
dományos, pl. siku törvényeken alapszik, villamos áram
ez, mindenki hatásában.

Megfijit és meghosszabbítja az életet
a híres villamos Volta-kereszt viselése.

Olyanoknál, kik a villamos Volta-keresztet
állandóan hordják, a vérkeringés és idegrend-
szer rendszeren működik, az érzékek megélni-
külnek s valami kellemes jó érzet tölti el az
embert. Testi, va' amint szellem erőben egya-
ránt meggyarapodik ez a boldog és szerencsés
állapot

meghosszabbítja sok embernek mai
napság — sajnos — nagyon is rövid
életét.

Minden gyenge embernek nem taná-
csolhatjuk eléggé, hogy a villamos
Volta-keresztet állandóan viselje;
megedzi az idegeket, fölfrissíti a vért,
s az egész világon elismert gyógyítószere a
következő betegségeknek:

Csúsz és reuma neuralgia, ideggyön-
geség, álmatlanság, hideg kezek és
labak, hypochondria (buskomorság)
sápkór, asthma, merevedés, görcs,
ágybavizelés, bőrbetegség, aranyér,
gyomorbad, influenza, köhögés, siket-
ség és fülzúgás, fej- és fogfájás stb.
akarat ellenes életerő elvesztése és elerőtlen-
des a Volta-kereszt állandó viselése által
gyógyíthatók.

Asszonyok és leányok! kik a kritikus
időszakot kiállják, ami annyira vesze-
delmes s oly sok ember korai
halálát okozza, állandóan a villamos
Volta-keresztet viseljék, a mely villa-
mos áramával eloszlatja a fájdalmakat
és megóv a rossz következményektől.

Kérek m. hamarabb 2 volta-keresztet. Nagyon
megvagyok elégedve, nincs már álmatlan éj-
jelem.

Bécs, I. Wildpretmarkt 3. Rother
Igel Regina Rteck.

Mint szemtanú, hogy mily nagyszerű hatást
ért el az én volta-keresztje rövid idő alatt
kérek postafordultával egyet.

Bécs, XIX. Döbling, Billrothstr 55.

Franz Steiger.

A két keresztet megka tam, és érzem, hogy
fájdalmaim lecsillapultak. Eddig orvos nem se-
gíthetett rajtam és csakis a jó Istennek és
Önök köszönhetem, hogy jobban lettem.

Malzow, Kolinetznel (Csehország)

Janousek Ferencz, várkertész.

A négy hét előbb küldött Volta-kereszt jó
hatással volt, kérek még 2 db Volta-keresztet,
újlag küldeni **Wittingau Linha Venczel,**
i k. igazgató.

Áldva az Isteni gondviselést, ragadom meg a
tollat, hogy kifejezzem Önnek köszönetemet. A
Volta keresztet megkaptam és kívánom
hogy minden szenvedőnek a gyógyító irt és
szolgálatot tegye, melyet nekem tett.

Brünn, (Morvaország.)

Czerny T. Róza nővér.

A Volta-keresztet rövid idő óta
viselem és mondhatom, kitűnő eredménnyel.
Nevezetesen Congestiák ellen kitűnő szolgálatot
tesz, különben is nagyon kellemes viselet, mely
a vérkeringést is szabályozza. **Bohs Bernát,**
hivatalnok

Csernovitzban, (Bukovina)

Legnagyobb köszönettel tartozom az ön
volta-keresztjének, melynek nagyon jó hatása
volt. Küldjön még egyet.

Schmalzgruben, Csehország

Riek Károly.

Ára darabonként 2 frt.

Aki 2 forintot előre beküld, (bélyegeken is)
bérmentesen kapja. Utánvétellel 20 krral
drágább. Szétküldés:

Leop. Epstein, Chemiker
Dresden A. 16.